

Grans atemptats al món

La violència política o religiosa, vingui de grups il·legals o d'estats, ha fet estralls arreu del món i des de ja fa bastants anys. En aquest article hem recollit els atemptats comesos per grups il·legals amb un major nombre de morts en un sol dia, tot i que hi ha zones, com Israel/Palestina o Sri Lanka, en què la violència té arrels religioses i/o polítiques, i en què els darrers anys han sovintejat atemptats que en un sol dia han matat una vintena de persones.

A nivell general en els darrers anys s'observa una tendència a la baixa en les accions descrites com a terroristes, si bé alhora les víctimes són cada cop més nombroses, i són majoritàriament civils. Segons el Departament d'Estat dels EUA la segona meitat dels anys 80 va ser quan es van assolir les quotes màximes d'atemptats a nivell mundial, amb 635 el 1985, 665 el 1987 o 605 el 1988. Aquestes xifres, però, es van anar reduint en els anys següents. Per exemple, el 2000 hi va haver 426 atemptats; el 2001, 355; i el 2002, 199.

Alguns experts en terrorisme atribueixen aquests descens en atemptats i augment de víctimes a l'increment del terrorisme amb motivacions religioses, a més del reforçament de la vigilància com a conseqüència dels segrestos i presa d'ostatges a avions o altres llocs

en els anys seixanta i setanta. Aquest reforçament i la dificultat de cometre atemptats selectius o segrestos per aconseguir objectius a curt termini sembla que ha dut aquests grups a usar sistemes més senzills però més mortals.

En la llista següent no hem inclòs ni el considerat com a terrorisme d'estat ni tampoc grans atemptats que han provocat una desena o menys de morts, però en canvi han fet milers de ferits, com és el cas de l'atac al World Trade Center el 26 de febrer del 1993 a Nova York, del qual es va acusar un grup fonamentalista islàmic, i tampoc l'atac al metro de Tòquio el 1995, pel qual va ser jutjat i condemnat el grup sectari japonès Aum Shinrikyo, i que es considera com la primera vegada que un grup terrorista feia servir armes químiques. Tampoc hi són algunes de les matances a països centreafricans, tot i que en algunes ocasions també han seguit els patrons del que es considera terrorisme, encara que els mètodes no hagin estat els paquets o cotxes bomba. La nostra tria comença el 1946 amb l'atemptat a l'Hotel King David, ja que va ser en un dels primers esdeveniments d'aquest tipus que diversos mitjans de comunicació van qualificar de "terrorista" tal i com avui s'entén aquest terme en bona part del món.

L'atemptat a Madrid ha estat un dels més mortífers del món, però ni és l'únic ni tampoc és una la motivació dels autors de les pitjors massacres que ha patit el Planeta des de mitjan segle XX.

■ 1946

22 de juny

Palestina

Atemptat a l'Hotel King David, a Jerusalem, on hi havia el quarter amb l'estat major britànic. Moren 110 persones, la majoria soldats britànics. Els responsables de l'atemptat són els grups nacionalistes israelians Irgun, liderat per Menahem Begin, i la seva escissió Stern, liderat per Itzac Shamir.

■ 1948

9 d'abril

Palestina

A Deir Yassin. Membres dels grups Irgun i Stern maten 254 civils palestins.

■ 1955

20 d'agost

Algèria

Una branca del grup independentista algerià FLN, liderada per Zighout Youssaf, ataca 39 pobles i assassina 171 francesos.

■ 1962

15 de maig

Algèria

El grup paramilitar algerià profrancès, OAS, assassina en diferents punts d'Alger 56 musulmans i en fereix 35 més.

■ 1970

21 de febrer

Suïssa

Grups radicals palestins col·loquen una bomba en un avió de Swissair que es dirigeix a Tel Aviv. La bomba esclata quan l'aparell s'envola i provoca que aquest s'estavelli i morin 47 persones, entre passatgers i tripulació.

■ 1972

31 de març

Àfrica del Sud

La branca de terrorisme i sabotatges del Congrés Nacional Africà (ANC) fa descarrilar un tren que transporta obrers negres. 38 morts i 174 ferits.

30 de maig

Israel

Tres membres de l'Exèrcit de l'Estrella Roja japonès intenten segrestar un avió a l'aeroport de Tel Aviv: maten 26 perso-

Un Boeing 747 de la companyia Pan-Am s'estavellava a la ciutat escocesa de Lockerbie el 21 de desembre del 1988. El Govern libí acabaria fent-se càrrec de les indemnitzacions.

nes i en fereixen 16, fins que la policia israeliana abat dos dels terroristes. L'FPLP palestí reivindica l'atac.

14 de juny

Índia

Un DC-8 de la Japan Airlines explota en ple vol prop de Nova Delhi. Moren 97 persones. El Govern indi en responsabilitza l'Exèrcit de l'Estrella Roja japonès.

■ 1973

17 de desembre

Grècia i Itàlia

Dos comandos d'extremistes palestins ataquen els aeroports de Roma i Atenes i provoquen 32 morts.

■ 1980

2 d'agost

Itàlia

Atemptat a l'estació Central de Bolonya, amb 25 quilos de TNT, en què moren 85 persones i hi ha centenars de ferits. El grup d'extrema dreta Nuclis Armats Revolucionaris reivindica l'atemptat, tot i que també es va sospitar de la implicació dels serveis secrets italians i la màfia.

■ 1983

18 d'abril

Líban

Un suïcida esclata un cotxe bomba davant l'ambaixada d'EUA a Beirut. 63 morts.

23 d'octubre

Líban

Un atemptat suïcida a Beirut contra el quarter dels marines dels Estats Units, prop de l'aeroport, i un altre contra soldats francesos als seus quaters a l'oest de la capital de Líbia, provoquen un total de 299 morts (241 americans i 58 francesos).

■ 1985

23 de juny

Irlanda

Una bomba esclata en l'avió Boing 737 d'Air India que volava sobre la costa irlandesa. Moren els 329 ocupants. El Govern indi atribueix la responsabilitat a un grup separatista sikh.

■ 1987

21 d'abril

Sri Lanka

Un cotxe bomba provoca 150 morts en un centre comercial de la capital, Colombo. El reivindica el grup dels Tigres d'Alliberament de l'Elam Tàmil, que reclamen un estat propi al nord-est de l'illa.

■ 1988

21 de desembre

Escòcia

Explota l'avió Boeing 747 de la companyia Pan-Am a l'alçada de Lockerbie

A l'esquerra, l'atemptat terrorista més espectacular de la història: les Torres Bessones, desfetes. Dalt, la destrucció provocada per un camió bomba a Nairobi, l'any 1998.

(Escòcia). Moren les 259 persones que ocupaven l'avió i onze persones que vivien a Lockerbie. Els governs dels EUA i britànic sempre van culpar agents libis de l'atemptat, però no va ser fins al 31 de gener de 2001 que es va fer el judici, a Holanda, quan van condemnar l'espia libí Abdel Basset Ali al-Megrahi a cadena perpètua. El Govern de Muammar al-Gaddafi va admetre la seva responsabilitat en l'acció i va pagar 2,7 bilions de dòlars d'indemnització a les famílies de les víctimes.

■ 1993

12 de març

Índia

Tretze bombes en diverses parts de Bombai provoquen 275 morts. Les autoritats atribueixen les morts a la violència entre musulmans i hindús.

■ 1994

25 de febrer

Palestina

El fonamentalista jueu Baruch Goldstein mata trenta palestins.

18 de juliol

Argentina

Un cotxe bomba esclata davant la seu de l'Associació Mutual Israelita Argentina (AMIA), a Buenos Aires. Moren 95 per-

sones. El Govern vincula els atacs a grups fonamentalistes islàmics.

■ 1995

19 d'abril

EUA

Esclata un cotxe bomba en un edifici federal a la ciutat nord-americana d'Oklahoma. Moren 168 persones. Els EUA detenen Timothy McVeigh, membre d'un grup paramilitar nord-americà, el jutgen i el condemnen a mort. McVeigh hauria volgut venjar l'atac de l'FBI contra la secta dels davidians, a Waco, Texas, fet exactament dos anys abans.

■ 1996

31 de gener

Sri Lanka

Membres suïcides de l'LTTE fan esclatar un camió bomba davant del Banc Central al centre de Colombo. Maten 90 persones i en fereixen 1.400.

■ 1997

17 de novembre

Egipte

Un grup de fonamentalistes islàmics de l'Al-Gama'at al-Islamiyya (IG) disparen i maten 62 persones, la majoria turistes, i fereixen 26 persones més prop del temple d'Hatsepsut, a la Vall dels Reis, prop de Luxor. Els membres d'IG van deixar

al lloc dels fets una octaveta reivindicant l'alliberament d'Umar Abd al-Rahman, el líder espiritual del grup, empresonat als Estats Units.

■ 1998

7 d'agost

Kenya i Tanzània

Dos camions bomba esclaten a les ambaixades d'EUA a Nairobi (Kenya) i Dar es Salaam (Tanzània): provoquen 224 morts i 4.500 ferits. El Govern d'EUA atribueix la responsabilitat a Bin Laden, i deté 4 persones, a les quals acusa dels fets i condemna a cadena perpètua.

15 d'agost

Irlanda del Nord

Un cotxe bomba esclata davant del mercat local d'Omagh i mata 29 persones i en fereix més de 330. Un grup dissident de l'IRA, contrari a l'Acord de Pau, el Real IRA, el va reivindicar.

■ 1999

8 i 13 de setembre

Rússia

Atemptats contra dos edificis residencials a Moscou, en què moren 211 persones (93 el dia 8 i 118 el dia 13). Les autoritats russes atribueixen la responsabilitat als independentistes txetxens, però també hi ha hagut sospites que els serveis

secrets russos, l'FSB, hi estaven implicats. Putin utilitza aquests atemptats com una de les principals justificacions per reprendre la guerra contra Txetxènia.

18 d'octubre

Colòmbia

Esclata una bomba en una instal·lació petrolera al departament d'Antioquia i provoca la mort de 71 persones i en fereix 100. La catàstrofe es va agreujar amb l'incendi que provocà el petroli escampat després de l'explosió. L'empresa petrolera és de propietat compartida entre el Govern colombià i un consorci que inclou empreses dels Estats Units, França, Gran Bretanya i Canadà.

Un dia després de l'atemptat el grup d'inspiració castrista Exèrcit d'Alliberament Nacional (ELN) va reivindicar-ne la responsabilitat.

■ 2001

11 de setembre

EUA

Dinou pilots suïcides segresten quatre avions comercials i en fan xocar dos contra les Torres Bessones de Nova York, que acaben enfonsant-se, un contra el Pentàgon a Washington, i l'altre s'estavella en un camp prop de Shanksville, a Pennsilvània. En total moren 2.995 persones, 2.752 a Nova York, 184 a l'edifici del Pentàgon i 40 a Pennsilvània, a més dels segrestadors.

El Govern dels Estats Units es va decantar per responsabilitzar-ne la xarxa Al-Qaida d'Ossama Bin Laden. A partir d'aquí va organitzar l'atac a Afganistan per treure del poder els talibans, acusats de prestar suport a Bin Laden per cometre els atemptats. George W. Bush també va vincular l'atac i ocupació de l'Iraq com a part de la lluita internacional antiterrorista.

■ 2002

2 de maig

Colòmbia

Una bomba esclata a l'església de Boyajà, al departament de Chocó (Colòmbia), i moren 95 persones, la majoria civils que s'havien refugiat a l'església de les lluites entre les FARC i els paramilitars de les Autodefenses Unides de Colòmbia (AUC).

9 de maig

Rússia

A Kapiisk, al Daguestan, esclata una bomba en un carrer molt concorregut el dia d'una festivitat local. Moren 42 persones, inclosos 14 soldats, i fereixen 150 persones. El Govern rus sospita de grups islamistes vinculats a Al-Qaida.

5 de juliol

Algèria

Esclata una bomba al centre de Larabaa i provoca la mort de 35 persones i en fereix 80. Mai es va detenir ningú per aquest atemptat, tot i que se sospità dels fonamentalistes del Grup Islàmic Armat.

12 d'octubre

Indonèsia

A Bali, dos cotxes bomba exploten davant d'una discoteca i un bar, en una zona turística molt freqüentada. Maten 202 persones i en fereixen més de 300, la majoria turistes australians. Al-Qaida se'n responsabilitza, i el Govern indonesi deté un militant islamista radical, que és jutjat i condemnat.

23 d'octubre

Rússia

A Moscou, un grup extremista de txetxens pren el Teatre del Palau de Cultura per demanar la fi de la guerra a Txetxènia. Els txetxens van omplir el teatre de mines i explosius i van retenir 800 ostatges d'EUA, Gran Bretanya, França, Bielorússia, Alemanya, Azerbaidjan, Geòrgia, Bulgària, Holanda, Ucraïna, Israel i Àustria. En el tercer dia del segrest, els equips especials russos assalten el teatre i maten els 41 segrestadors i 124 ostatges, aquests darrers en gran part pels gasos usats per la policia.

El líder radical txetxè Movsar Baraiev en reclama la responsabilitat, però el president txetxè (en la clandestinitat), Aslan Maskhàdov, rebutja l'atemptat, i ho continuarà fent sempre que apareguin atemptats suïcides en nom de la independència de Txetxènia.

27 de desembre

Txetxènia

A Grozni pilots suïcides fan esclatar dos camions carregats d'explosius als quarts generals del Govern pro-Moscou.

Moren 72 persones i en fereixen 210. Es calcula que l'explosió té una força d'una tona de TNT, que deixa l'edifici des-trossat.

■ 2003

12 de maig

Aràbia Saudita

Tres atemptats suïcides es succeeixen a Riad contra un complex residencial dels EUA. Moren 34 persones. Els EUA responsabilitzen Bin Laden.

16 de maig

Marroc

Cinc atemptats suïcides simultanis esclaten a Casablanca i provoquen 45 morts i 60 ferits. Un dels punts atacats és la Casa d'Espanya, on moren 24 persones. L'atemptat se l'atribueix el grup Salafiya.

25 d'agost

Índia

Explosió de dos taxis a Bombai, que provoquen 83 morts. Atribueixen l'atemptat a grups radicals islamistes.

27 d'octubre

Iraq

Atemptat suïcida contra de la seu de la Creu Roja a Bagdad, en què moren 43 persones.

22 de novembre

Iraq

Atemptat contra els soldats italians a Nasiriya, a l'Iraq. Moren 52 persones i és reivindicat per les Brigades d'Abu Hafs al-Masri, proper a Al-Qaida, els mateixos que han reivindicat l'atemptat de Madrid.

■ 2004

10 de febrer

Rússia

Esclata una bomba al metro de Moscou, on moren 40 persones. S'atribueix l'atemptat als independentistes txetxens.

Iraq

Atemptats diversos a Kerbala i Bagdad, a l'Iraq, contra l'administració iraquiana i els soldats dels països ocupants. Moren 182 persones.

Oriol Cortacans